

David, împărat al lui Iuda la Hebron

- 2:1-4:12 -

Moartea lui Saul reprezenta o oportunitate unică pentru David pentru a prelua puterea în Israel. Pe de o parte, poporul aștepta un nou conducător, pe de altă parte, el putea interpreta moartea lui Saul ca pe o confirmare din partea lui Dumnezeu că a sosit ceasul pentru a-și exercita funcția de împărat. Părea evident că David trebuia să facă pași concreți pentru a prelua puterea. Spre surprinderea noastră, el vine și-L întreabă pe Domnul: „*Să mă sui într-una din cetățile lui Iuda?*”. Îl descoperim pe David atât de detașat de funcția de împărat. În anii umblării prin pustie, inima sa s-a alipit atât de mult de Domnul și a înțeles atât de bine că relația cu El este adevărata binecuvântare. Funcția de împărat era privită ca pe o funcție a slujirii poporului lui Dumnezeu pe care avea să o primească atunci când Domnul va găsi cu cale. Nu îl vedem pe David un obsedat după putere, care de-abia așteaptă să pună mâna pe tron. Nu, ci el îl întreabă pe Domnul dacă să se pogoare în Iuda sau nu, atunci când avea ocazia unică de a prelua autoritatea în Israel. David se așează la Hebron, după care bărbații lui Iuda au venit și l-au uns ca împărat. Ce tablou frumos: nu David și-a organizat ungerea, ci poporul pe care avea să îl conducă a venit și l-a uns ca împărat. David dorea să păstorească și să slujească pe poporul Domnului. Știa că nu poate face acest lucru cu forța. Poți să îți impui autoritatea și stăpânirea asupra unui popor, dar nu și slujirea. Depinde ce urmărești: să îi folosești funcția de conducere pentru a stăpâni sau pentru a sluji. Petru îi îndeamnă pe prezbiteri în Noul Testament să păstorească, și nu să stăpânească peste turma Domnului. Mântuitorul la fel, îi învață pe ucenici despre profilul liderului care slujește. Acest profil îl descoperim încă din Vechiul testament, și mai cu seamă în viața minunată a lui David, cel ce avea să fie prototipul Marelui Conducător Slujitor.

David continuă să fie un reper pentru Israel prin raportarea sa față de Saul. David ia inițiativa și trimite niște soli oamenilor din Iabesul Galaadului pentru a le transmite recunoștința sa față de bunăvoința lor pentru Saul. David dorește ca Israelul să știe că el nu poartă dușmănie celor ce au fost binevoitori cu Saul. Acest gest are și o valoare diplomatică deloc de neglijat. David așteaptă cu răbdare momentul în care Domnul îl va înălța ca împărat și momentul în care poporul îl va dori ca și conducător, dar nu rămâne pasiv, ci face tot ce ține de el pentru împlinirea acestui obiectiv. El nu se dă înapoi de la provocarea și chemarea pe care i-a făcut-o Domnul. Însă nici nu forțează împlinirea planului lui Dumnezeu, și nici nu face compromisuri. Cei din Israel puteau avea temeri false față de David. Mulți îi ținuseră pe nedrept partea lui Saul și mulți l-au disprețuit și denigrat pe David. Acum se puteau gândi că David va prelua puterea și se va răzbuna. Mesajul lui David pentru locuitorii Iabesului este de fapt un mesaj pentru tot Israelul: „Eu, David, nu vreau să mă răzbun. Am gânduri de pace. Cei din casa lui Iuda m-au uns ca împărat. Pot domni și peste voi și nu trebuie să vă fie teamă de acte de opresiune sau cruzime din partea mea.” David face de fapt o invitație celor din Nord pentru a i se alătura lui. Însă vremea lui Dumnezeu era alta. El îngăduie ca Abner să ia

inițiativa și să-l ungă pe Iș-Boșet, fiul lui Saul, împărat peste tot Israelul. Vor mai trece șapte ani și șase luni până când David va fi înălțat împărat peste tot Israelul. Oare de ce?

De regulă Dumnezeu înalță treptat și progresiv pe liderii Săi. Cu siguranță că pot fi și excepții, cum a fost probabil în cazul lui Saul. Dumnezeu are un plan specific cu fiecare. Însă de multe ori El urmărește o înălțare treptată a slujitorilor lui. El îi face să experimenteze deopotrivă aprecierea și respingerea din partea mulțimilor înainte de a le dăruia funcția pentru care îi pregătește. David a fost înălțat mai întâi prin biruința asupra leului și ursului. Apoi, a fost adus la curtea lui Saul. A urmat marea biruință asupra lui Goliat și primirea unei funcții importante în armata lui Saul. Dar apoi a urmat marginalizarea sa și capcanele întinse de Saul. Saul oscilează între a-și face rău și a-l lăsa în pace. Apoi, David trebuie să fugă pentru a-și scăpa viața și pierde tot. Este aproape singur. După un timp i se mai alătură 600 de oameni. Multă vreme se ascunde prin peșteri și pustiuri. Apoi, primește o funcție importantă în armata lui Achiș. Saul moare și este uns împărat peste casa lui Iuda. Mai trec 7 ani și este uns împărat peste tot Israelul. De-abia la 37 de ani David primește funcția promisă de Domnul. Această înălțare progresivă și alternanța dintre momentele de succes și cele de încercare și disperare sunt justificate din măcar două motive. În primul rând să nu uităm că dușmanul de moarte al unui lider este mândria, mândrie ațâțată de o mulțime înclinată mereu spre idolatrizarea liderului ei. Slava mulțimii este o ispită mai mare decât ne putem imagina. Este ușor să vorbești despre ea când ești un anonim în mulțime. Dar când o întregă națiune te ovaționează atunci sunt trezite adâncimi ale firii pământești de a căror existență nu am fost conștienți niciodată. Înălțarea progresivă lucrează obișnuirea liderului cu aprecierile mulțimii. El se obișnuiește cu asaltul mândriei, începe să cunoască și să stăpânească lupta. Apoi, alternanța dintre momentele de glorie și cele de persecuție reprezintă un duș rece binevenit care ne demonstrează pe viu cât de deșartă este slava mulțimii și că cel care își va pune încrederea în oameni va fi blestemat. În al doilea rând, să nu uităm că o funcție de conducere presupune multe responsabilități și multă experiență în lucrul cu oamenii. Să conduci o națiune este una din cele mai mari provocări posibile de sub soare. Este nevoie de pregătire. În cei 7 ani și jumătate David a putut exersa conducerea unei singure seminții. El a avut ocazia să învețe multe lucruri și să se pregătească pentru conducerea a 12 seminții. Nu este înțelept să ne dorim prea repede funcții înalte cu multe responsabilități. Intrarea nepregătit într-o asemenea funcție poate aduce cu sine mari frustrări, mari dureri și chiar tragedii. Să avem deplină încredere în vremea lui Dumnezeu.

Pentru a evidenția realitatea războiului dintre Israel și Iuda, autorul ne descrie bătălia aprigă de la Gabaon. Este important să observăm că nu Iuda, ci Israel a început războiul. David nu putea concepe să pună mâna pe împărăție prin forță, și nici să inițieze un război împotriva fraților lui și a poporului Domnului din Nord. Sunt foarte interesante detaliile pe care ni le oferă autorul despre bătălia de la Gabaon și ne întrebăm de ce? Care este rostul lor? Războiul începe cu o luptă între 12 reprezentanți ai lui Iuda și 12 reprezentanți ai lui Israel. Se pare că era o practică asemănătoare celei propuse de Goliat lui Israel. Pentru a evita un război total cu multe pierderi se putea ajunge la o înțelegere ca lupta să fie purtată doar de reprezentanții celei două tabere. Victoria era decisă de lupta dintre reprezentanți. În cazul bătăliei din Gabaon se întâmplă ceva șocant: cei 12 luptători ai lui Iuda și cei 12 luptători ai

lui Israel se lovesc reciproc și mor toți pe loc. A fost remiză totală. Astfel, s-a pornit războiul dintre cele două tabere. Se pare că Domnul nu a dorit o victorie totală din partea lui Iuda. Această victorie ar fi dus la extinderea regatului lui David și în Nord. Dar Domnul avea în plan ca David să fie conducătorul doar unei singure seminții pentru multă vreme. Cele mai multe detalii ne sunt oferite însă pentru a ni se descrie moartea lui Asael. Asael îl urmărea țintă pe Abner. Era un lucru periculos. Dar Abner ar fi fost un trofeu de război extrem de valoros. Uciderea lui Abner ar fi putut aduce tot regatul lui Israel la picioarele lui David, și multă faimă pentru Asael. Asael este purtat de dorința de faimă probabil și perseverează în urmărirea lui Abner, dar spre pieirea lui. Asael era unul din vitejii lui David, adică unul din cei mai pricepuți oameni de război ai lui David. Cu toate acestea nu reușește să îl omoare pe Abner, ci este răpus de acesta dintr-o singură lovitură. Din nou vedem că Domnul încă nu dorea ca David să se extindă spre Nord. Apoi, Abner vorbește cu înțelepciune și oprește urmărirea celor din Israel, urmărirea care ar fi adus o înfrângere mult mai mare armatei din Nord.

Sunt cel puțin trei elemente în text care scot în evidența intenția lui Dumnezeu de a prelungi domnia lui David doar peste Iuda: **moartea spectaculoasă a celor 24, moartea viteazului Asael, încetarea urmării armatei din Nord**. Agenda lui Dumnezeu pentru modelarea lui David era clară. David avea nevoie să învețe mai bine ce însemna funcția de împărat. Nu era încă foarte pregătit pentru a fi împărat peste tot Israelul. Și Domnul care guvernează istoria se implică pentru ca agenda sa pentru viața lui David să fie respectată întru totul. Aceasta ar fi o posibilă explicație pentru detaliile bătăliei de la Gabaon. Însă aceste detalii ne îndreaptă privirile și asupra lui Abner. Abner nu era cheie de biserică, însă pasajul evidențiază trei lucruri pozitive în dreptul lui Abner. Mai întâi, el este cel care ia inițiativa pentru a propune o luptă între reprezentanți. Deși era un om de război, el, se pare că vrea să evite o vărsare masivă de sânge. În al doilea rând, el vrea să îi cruțe viața lui Asael și îl roagă de două ori să nu îl mai urmărească. Ce om ar fi procedat la fel față de vrăjmașul lui? Textul subliniază că Abner nu poate fi socotit vinovat de moartea lui Asael. Abner era într-un context de război și în legitimă apărare. Ba mai mult, a încercat să îl convingă pe Asael să nu-l mai urmărească. În al treilea rând, Abner îi vorbește cu înțelepciune lui Ioab și pune capăt unei lupte triste între frați, între două tabere care făceau parte deopotrivă din poporul Domnului. Aceste detalii sunt importante pentru interpretarea tabloului cu uciderea lui Abner de către Ioab. Abner nu era un criminal și acțiunea lui Ioab este pe deplin nejustificată.

Capitolele 2-3 pun în lumină două teme centrale: detașarea lui David față de tron și așteptarea sa plină de răbdare a momentului hotărât de Domnul, și implicarea lui Dumnezeu în istorie pentru ca David să primească puterea peste tot Israelul treptat. La începutul capitolului 3 autorul menționează: *„Războiul a ținut mult între casa lui Saul și casa lui David. David era tot mai tare și casa lui Saul mergea slăbind.”* Observăm cum Dumnezeu îi mărește lui David puterea și autoritatea încetul cu încetul. Dumnezeu premeditează ca David să nu fie înălțat peste noapte peste tot Israelul. În acest proces lent al înălțării David poate să stăpânească din ce în ce mai bine lupta cu ispita mândriei și poate învăța și mai bine detașarea de funcție și alipirea doar de Domnul.

În timpul acestui război, Abner a ținut cu tărie la casa lui Saul. Dumnezeu însă îngăduie un conflict între Abner și Iș-Boșet, conflict care va îndrepta inima lui Abner spre David. Iș-Boșet nu era un om duhovnicesc. Totuși, de ce îi reproșează lui Abner că s-a dus la țiitoarea tatălui său? A te duce la soția sau țiitoarea împăratului putea fi interpretat ca un act de atentat la tronul împăratului. Deci, se pare că în discuție nu era imoralitatea faptei lui Abner ci teama lui Iș-Boșet ca Abner să nu-i ia tronul. Din această perspectivă însă, gestul lui Iș-Boșet se dovedește a fi lipsit de teme și înțelepciune. Abner își dovedise devotamentul față de casa lui Saul, și oricum el deținea mai multă putere și autoritate decât Iș-Boșet. Abner se simte acuzat pe nedrept, și această nedreptate îl face să renunțe la loialitatea sa față de casa lui Saul. Iată cum un conflict poate schimba pe deplin inima unui om. Cel care ținuse cu atâta tărie la casa lui Saul, în câteva clipe își îndreaptă inima spre David. Acest tablou mă face să îmi aduc aminte de versetul din Proverbe care spune: *„Inima împăratului este ca un râu de ape în mâna Domnului, pe care îl îndreaptă încotro vrea El.”* Dumnezeu este suveran în istorie. El nu poate constrânge pe cineva să-L aleagă pe El, dar în rest poate îndrepta inima omului spre ce vrea El. Deși Abner era atât de devotat casei lui Saul, un simplu conflict cu Iș-Boșet l-a făcut să își îndrepte inima spre David. Dacă înțelegem acest adevăr, nu ne mai temem de preferințele și deciziile celor din jur. Ei își pot avea intențiile lor egoiste și păcătoase, dar în spate este Dumnezeu. Ura oamenilor sau respectul lor față de noi sunt în mâna lui Dumnezeu. Dumnezeu va decide când avem nevoie în modelarea noastră de un Saul care să ne urască sau de un Abner care să-și întoarcă inima spre noi. Dacă ne ancorăm în planul veșnic al lui Dumnezeu nu mai avem dușmani, ci doar unelte ale harului pregătite cu grijă de Domnul ca să ne modeleze. Ne aducem aminte în acest context de ce a spus David când Șimei îl blestema și slujitorii lui vroiau să îl omoare: *„Dacă blestemă, înseamnă că Domnul l-a trimis să blesteme!”*.

Când Abner îi face cunoscut lui David dorința sa de a trece de partea lui și de a-l ajuta să domnească peste tot Israelul, David îi răspunde cu următoarele cuvinte: *„Bine! Voi face legământ cu tine, dar îți cer un lucru: să nu-mi vezi fața decât dacă îmi vei aduce mai întâi pe Mical, fata lui Saul când vei veni la mine.”* Reacția lui David ne intrigă din nou. În loc să izbucnească de bucurie că, în sfârșit, va domni și peste Israel și să fie foarte atent cu Abner pentru a nu-l face să se răzgândească, el îi impune lui Abner o condiție fără a mai lăsa loc de negociere. Această condiție de negociat ar sugera că Abner avea nevoie de David și nu invers. Și într-un fel așa era: din perspectiva lui David, el era eliberat de obsesia după putere și știa că planul lui Dumnezeu nu depinde de bunăvoința lui Abner. De aceea, nu îl lingusește, ci îi cere cu demnitate ca să o lase pe Mical să se întoarcă la el. Ne-am putea gândi că David ar fi putut evita această cerere: dacă Abner trecea de partea lui aceasta însemna că oricum în câteva săptămâni tot Israelul va fi sub autoritatea sa, și deci oricum va putea în curând să o ia pe Mical înapoi. Dar David nu vrea să amâne acest moment chiar cu riscul de a pierde bunăvoința lui Abner. David pune viața de familie și relațiile mai pre sus de mărimea puterii sale. Atunci când Abner îi arată bunăvoință, David nu se bucură în primul rând că i se va mări puterea, ci se bucură în primul rând că o va putea aduce înapoi pe Mical. Sub presiunea lui Saul Mical s-a căsătorit cu Paltiel. Chiar dacă a fost o situație dificilă, Mical știa că David era încă în viață și că Dumnezeu îi promisese împărăția. Mical ar fi trebuit să îi rămână fidelă lui David și să refuze căsătoria cu Paltiel ori cât de mare ar fi fost presiunea. Paltiel de

asemenea ar fi trebuit să refuze oferta lui Saul, căci, conform legii, Mical era soția lui David, iar el s-ar fi implicat astfel într-o relație de adulter. Mical ar fi avut și posibilitatea să se ducă la David în pustie. Știm că Ionatan s-a dus să îl viziteze pe David când acesta era urmărit de Saul. Ionatan și Mical erau frați. Mical ar fi putut să îi ceară lui Ionatan ajutorul să fugă la David. Mical nu a făcut acest lucru, ci a cedat presiunii și a acceptat să fie soția lui Paltiel. Cu toate acestea, David arată înțelegere față de ea. Nu o disprețuiește și nici nu vrea să scape de ea, ci cu riscul de a pierde susținere lui Abner i-o cere înapoi cu prima ocazie cu care descoperă un semn de deschidere din partea lui Israel. Deși sufletul lui Paltiel este sfâșiat în două, nu găsec lacrimi pentru el. El a cules ceea ce a semănat. Sub teroarea împăratului și poate și din alte motive el a făcut compromisul să se căsătorească cu soția altuia. David nu dă semne că ar vrea să se răzbune pe Mical sau pe Paltiel. Se pare că manifestă înțelegere ținând cont de dificultatea contextului și mărimea presiunii exercitată de un Saul paranoic în stare să omoare fără ezitări pe oricine nu îi împlinea poruncile. El dorește să fie fidel legământului față de Mical și face ce ține de el pentru a o scoate din această capcană și pentru a-și reface relația cu ea. Mical s-a dus la David, chiar dacă bărbatul ei, Paltiel, mergea după ea plângând și încerca să o convingă să se întoarcă înapoi. Iată că Mical a vrut să se reîntoarcă la David, drept dovadă că a acceptat căsătoria cu Paltiel din pricină presiunii imense a tatălui ei. Deși nu-l văzuse pe David de peste 10 ani, inima ei a rămas pentru David, și deși David nu o văzuse de peste 10 ani, inima lui a rămas pentru Mical. David este preocupat mai întâi de reunirea familiei sale, și apoi de reunirea împărăției.

Observăm că în acest capitol, de două ori Abner face referirea la promisiunea Domnului către David (că îi va da împărăția) ca un fapt cunoscut în popor. Deși David a fost uns ca împărat în taină, se pare că apoi, familia sa și poate însuși Samuel, au dezvăluit secretul națiunii. Ba mai mult, Abner menționează de un moment în care bătrânii lui Israel doreau să-l pună împărat pe David „*Odinioară voi doreați să aveți împărat pe David.*” Cel mai probabil, acest lucru s-a petrecut în momentul morții lui Saul și a lui Ionatan.

Autorul ne prezintă apoi crima lui Ioab. Deși a stat așa de mult timp lângă David, Ioab nu a fost deschis să învețe de la David. Iată că el este robit de obsesia răzbunării. Dar dorința de răzbunare nu este justificată, ținând cont circumstanțele în care Abner l-a omorât pe fratele său Asael. A fost un context de război, de legitimă apărare, în care Abner a insistat de două ori și a încercat să-l convingă pe Asael să nu-l mai urmărească. Ioab nu acceptă acest lucru. Ba mai mult, chiar dacă dorința de răzbunare ar fi fost legitimă, Ioab știa din viața lui David mesajul duhovnicesc: răzbunarea este a Domnului. Ioab îl sfidează pe David, cel uns de Domnul peste Israel și decide omorârea lui Abner. Dar nu provoacă o luptă dreaptă, ci îl înșeală pe Abner și îl omoară prin surprindere. Ioab dă dovadă de a fi un om rău și josnic.

Textul insistă însă mai mult pe reacția lui David la acest eveniment. David ne surprinde din nou. În loc să plângă că a pierdut șansa de a domni peste tot Israelul, David plânge după Abner. Și în loc să fie îngrijorat de pierderea regatului de nord, el este îngrijorat de dreptatea din împărăția sa și de o posibilă revărsare a mâniei lui Dumnezeu. Dacă în prima parte a capitolului, autorul ne arată că David pune valorile familiei mai presus de dorința de a-și mări autoritatea, în a doua parte se evidențiază cum David pune dreptatea mai presus de oportunitatea de a domni și peste Israel. David rostește un blestem asupra lui Ioab. Apoi,

poruncește lui Ioab și întregului popor să îl jelească pe Abner. El însuși conduce ceremonia de înmormântare și face o cântare de jale pentru Abner. El refuză să mănânce ceva până seara, în ciuda insistențelor poporului, și apoi explică slujitorilor lui de ce nu-l poate pedepsi pe Ioab. David nu își uită funcția de model. El dorește ca poporul să știe că Abner nu a fost omorât din porunca împăratului, și că din perspectiva lui moartea lui Abner reprezintă o mare mișelie și o mare pierdere pentru Israel. David este preocupat de nevinovăția împărăției sale înaintea Domnului și de cultivarea dreptății și onoarei în popor. David nu dorește ca să fie interpretat greșit și ca astfel să cultive în popor un spirit de răzbunare și mișelie. Dar David ar fi putut să aibă alte motive de îngrijorare: moartea lui Abner însemna pierderea unei șanse imense de a domni peste noapte peste tot Israelul. Cei din Nord, văzând sfârșitul lui Abner, chiar dacă simpatizau cu David, puteau să își piardă curajul de a încerca o reconciliere cu David. Dacă nestăpâniții slujitori ai lui David le vor face și lor ca lui Abner? Dar David nu se îngrijorează de acest lucru. El este eliberat de goana idolatră după putere și este preocupat de cultivarea valorilor divine în poporul Domnului.

În capitolul 3 descoperim aceleași două teme unificatoare pe care le-am observat și în cap. 2: raportarea duhovnicească a lui David la putere și tron și intervenția suverană a lui Dumnezeu pentru a „întârzia” momentul împlinirii promisiunii lui față de David (că va domni peste tot Israelul). În cap. 3 suntem iarăși uimiți de reacțiile lui David care trădează o dragoste pentru valorile familiei și pentru cele ale dreptății din împărăție mai presus de dorința de a-și mări puterea și autoritatea. Într-o lume în care oamenii calcă în picioare valorile familiei și dreptatea pentru a obține o funcție mai înaltă și mai bine plătită, exemplul lui David strălucește cu mare putere. Pentru el nu era vorba de o mărire de salariu ci de a mai stăpâni 11 seminții, și aceasta în armonie cu promisiunile lui Dumnezeu pentru viața lui. Cu toate acestea, el riscă pierderea acestor seminții din dorința de a-și reface relația cu soția, și atunci când pierde o oportunitate imensă, el plânge pentru că dreptatea a fost încălcată în împărăția și se îngrijorează de valorile cultivate în inima poporului. Pe de altă parte, în cap. 3 strălucește și suveranitatea lui Dumnezeu care mai întâi îi schimbă într-o clipită inima lui Abner, iar apoi îngăduie moartea acestuia pentru a amâna din nou momentul împlinirii promisiunii. Dumnezeu testează cu mare atenție inima lui David. David este adus încetul cu încetul foarte aproape de tronul lui Israel și în acest timp Dumnezeu privește atent la inima lui David. David are ocazia să reînnoiască decizia de a pune relația cu Dumnezeu și iubirea de semenii mai presus de faimă și putere.

Capitolul 3 ridică și o întrebare dificilă legată de raportarea lui David la Ioab. Este evident că David este total împotriva crimei lui Ioab. El se detașează complet de fapta lui Ioab și rostește un blestem înfiorător asupra casei lui Ioab. Ioab însă ar fi trebuit pedepsit cu moartea pentru crima sa. El a sfidat autoritatea împăratului și a încălcat porunca din decalog: „Să nu ucizi.” David nu face acest lucru și aduce următoarea justificare: „*Eu sunt încă slab măcar că am primit ungerea împărătească și, oamenii aceștia, fiii Țeruei, sunt prea puternici pentru mine. Domnul să răsplătească după răutatea lui celui ce a făcut răul!*”. Este adevărat că fiii Țeruei aveau o mare autoritate asupra armatei lui Iuda. Astfel, judecarea lui Ioab ar fi stârnit revolta a unei bune părți din armată. Iuda ar fi putu intra într-un război civil și s-ar fi putut separa în două. David este conștient de acest pericol și decide să lase

nepedepsită fapta lui Ioab și să evite un război civil. El se vede pe sine în poziția în care nu poate împlini judecata lui Dumnezeu, deși este așezat de Dumnezeu în funcția care impune această responsabilitate. David nu mai era un proscris fugărit de Saul. El era împărat peste Iuda. Era responsabil înaintea lui Dumnezeu să înfăptuiască dreptatea în Iuda. În cazul lui Ioab el constată că îi lipsesc pârghiile necesare pentru a-și împlini funcția. De aceea el invocă o intervenție directă din partea lui Dumnezeu pentru împlinirea răzbunării Domnului. Marea întrebare este: a procedat bine David sau a dat dovadă de necredință și slăbiciune? Este interesant că textul nu oferă multe detalii pentru a găsi în cap. 3 un răspuns clar. Privind însă la istoria ce urmează, observăm că Ioab, deși a fost fidel lui David în cea mai mare parte a vieții lui, a fost de multe ori o sursă a răului pentru împărăția lui David: Ioab îi împlinește fără ezitări dorința lui David de a-l omorî pe Urie, îl îndeamnă pe David la preamărire de sine după cucerirea Rabei, face un plan pentru ca Absalom să fie dus înapoi la curtea împăratului (și apoi Absalom îl detronează pe David), Ioab mai comite o crimă vrednică de pedeapsa cu moarte când îl omoară pe Amasa, și în finalul vieții lui îl trădează pe David și ține partea Adonia și nu lui Solomon. Deși nu dă dovadă a fi un excelent general și un slujitor fidel lui David, Ioab este firesc și aduce multe rele în viața lui David și în împărăția acestuia. Ba mai mult, la sfârșitul vieții sale, David îi spune lui Solomon:

„Știi ce mi-a făcut Ioab, fiul Țeruiiei, ce a făcut celor două căpetenii oștirii lui Israel, lui Abner, fiul lui Ner, și lui Amasa, fiul Ieter. I-a omorât; a vărsat în timp de pace sânge de război, și a pus sângele de război pe cingătoarea cu care era încins la mijloc și pe încălțăminte din picioare. Fă după înțelepciunea ta, și să nu lași perii lui cei albi să se pogoare în pace în locuința morților.” (2 Împ.2:5-6).

Când Benia a fost trimis de Solomon să-l omoare pe Ioab, Ioab s-a prins cu mâinile de altarul Domnului, și Benia a spus acest lucru lui Solomon. Solomon i-a răspuns:

„Lovește-l și îngroapă-l; și ia astfel de pe mine și de peste casa tatălui meu sângele pe care l-a vărsat Ioab fără temeii. Domnul va face ca sângele lui să cadă asupra capului lui, pentru că a lovit pe doi bărbați mai dreți și mai buni decât el, și i-a ucis cu sabia fără să fi știut tatăl meu David: pe Abner, fiul lui Ner, căpetenia oștirii lui Israel, și pe Amasa, fiul lui Ietre, căpetenia oștirii lui Iuda. Sângele lor să cadă asupra capul lui Ioab și a urmașilor lui pentru totdeauna; dar David, sămânța lui, casa lui și scaunul lui de domnie, să aibă parte de pace pe vecie din partea Domnului.” (2 Împ. 2:31-33).

Observăm că Solomon consideră că sângele celor uciși mișește de Ioab planează asupra casei lui David, și apoi, David însuși consideră că intră în sfera de responsabilitate a lui Solomon pedepsirea lui Ioab. Din această perspectivă propune următoarea interpretare: este posibil ca în momentul uciderii lui Abner, David să fi luat o decizie înțeleaptă și să fi evitat un război civil, să-și fi interpretat corect limitele și să fi lăsat în mod legitim în responsabilitatea lui Dumnezeu ceea ce el nu putea face în mod direct. Însă cred că, în același timp, David trebuia să aibă în vedere ca atunci când i se spori puterea, să ia o decizie directă

împotriva lui Ioab: poate nu chiar omorârea lui, dar măcar îndepărtarea sa din funcție și punerea lui sub un regim de supraveghere (la fel cum a procedat Solomon cu Șimei – vezi 2 Împ. Cap.2). Îmi vine greu să cred că în tot timpul domniei lui David lucrurile au rămas la fel ca în cap.3 din 1 Samuel, și anume Ioab și Abișai să-și fi păstrat o putere similară cu cea a împăratului. Mai degrabă, înclin să cred că David a greșit și a dat dovadă de slăbiciune. El a lăsat problema cu Ioab în mâinile lui Dumnezeu, dar, în același timp el ocupa funcția care îl făcea responsabil înaintea lui Dumnezeu să rezolve această problemă. Ioab era rudă cu el, Ioab era un lider militar de excepție, Ioab avea multă autoritate în armata lui Israel, iată multe motive care făceau foarte complicată îndepărtarea lui Ioab din funcție. Totuși, Dumnezeu ne cheamă să luăm și astfel de decizii, și să ne asumăm anumite riscuri. Poate îndepărtarea lui Ioab ar fi presupus chiar mai târziu un război civil. Oricum, acest lucru s-a întâmplat prin Absalom, dar Dumnezeu s-a dovedit a fi credincios și a refăcut unitatea în Israel și l-a așezat din nou pe tron pe David.

Este foarte interesant faptul că David și-a continuat relația cu Domnul în ciuda acestui compromis. Totuși, acest compromis a adus consecințe dureroase în viața lui, și la sfârșitul vieții a trebuit să își asume decizia pedepsirii lui Ioab. Dumnezeu este îngăduitor cu limitele noastre și ține cont de dificultatea contextelor din viața noastră, dar nu își neagă sfințenia și nu ne lasă să ne complacem în limitele noastre. Consecințele dureroase ale deciziilor noastre greșite sunt de fapt niște chemări sfinte pentru revizuirea poziției noastre și pentru depășirea propriilor limite prin mărirea credinței.

În cap.4 autorul dezvoltă aceeași temă a inimii așteptătoare și plină de curăție a lui David, o inima alipită de Domnul și nu de tron, o inimă care pune mai presus dreptatea decât propriile beneficii. După moartea lui Abner, Israel a fost cuprins de o mare teamă. În acest context au ieșit la iveală oportuniștii. Oportuniștii simt foarte bine schimbarea vremurilor și își schimbă foarte repede poziția după cum bate vântul. Ei nu cunosc cuvintele „fidelitate”, „credincioșie”, „valori”. Nu, ci ei calcă orice în picioare doar de dragul propriului lor interes. Baana și Recab se încadrează perfect în profilul oportuniștilor. Ei înțeleg foarte bine că balanța puterii se înclină pe David și atunci trec de partea lui și încearcă să-i facă un serviciu omorându-l pe Iș-Boșet. Ei erau conștienți și de faptul că David era un om credincios și atunci își adaptează limbajul convingerilor lui David. Deși ei nu aveau teamă de Dumnezeu și nu au trecut de partea lui David din dorința de a împlini planul lui Dumnezeu, totuși ei îi spun lui David: *„Domnul răzbună azi pe împărat, domnul meu, împotriva lui Saul și împotriva neamului lui.”* Acest pasaj ne atenționează asupra faptului că, atunci când Domnul ne va înălța într-un fel sau altul, vor veni mulți lingușitori și oportuniști prin preajma noastră pentru a-și oferi serviciile. Domnul să ne dea înțelepciune să nu ne lăsăm impresionați de laude și să deosebim în spatele unui limbaj religios ca la carte ce se ascunde de fapt în inima omului. David ia cu bine testul și reacționează duhovnicește. El nu se bucură pentru moartea lui Iș-Boșet, deși acest lucru însemna îndepărtarea ultimului obstacol în drumul spre tron. David condamnă fapta celor doi. Este posibil ca cei doi să se fi inspirat din fapta lui Ioab și să fi mizat pe faptul că acesta nu a fost pedepsit de David. Nu știm exact ce a fost în mintea lor, dar știm că Dumnezeu nu are nevoie de asasini. Iehud a făcut un gest asemănător, dar el a omorât un împărat păgân, vrăjmaș poporului Domnului. Iș-Boșet însă făcea parte din poporul

Domnului și era fiul Unsului Domnului, Saul. Ba mai mult, David îi jurase lui Saul și lui Ionatan că le va lăsa sămânța vie și că se va purta cu bunăvoință față de urmașii lor. Versetul 4 este adus în mod bizar în narațiune, întrerupând parcă înlănțuirea logică a povestirii. Este posibil ca rostul acestui verset să fie tocmai acela de a ne aduce aminte legământul dintre David și Ionatan și de jurământul lui David față de sămânța lui Saul. Aceste jurăminte erau cunoscute de popor, și ar fi putut da de gândit lui Baana și Recab.

David nu doar că reacționează duhovnicește, dar dorește ca reacția lui să fie cunoscută de întreg poporul. Trupurile celor doi sunt atârinate lângă iazul din Hebron, iar capul lui Iș-Boșet este îngropat în mormântul lui Abner. Dacă în cazul lui Ioab David nu a ordonat pedeapsa cu moarte din pricina unui context aparte, în cazul lui Baana și Recab David împlinește Legea fără preget. Inima împăratului este descoperită înaintea întregului Israel: David pune mai presus dreptatea decât tronul și puterea și este total împotriva valurilor de răzbunare personală. În popor erau mii și mii de oameni care se simțeau nedreptățiți și erau măcinați de gânduri de răzbunare. Câtă vindecare trebuie să fi adus în inima poporului reacțiile duhovnicești ale lui David, descrise în aceste capitole.

În concluzie, în cap.2-4 autorul ne prezintă pe de o parte cum domnul a premeditat ca David să preia treptat puterea peste tot Israelul, iar pe de altă parte cum descoperă Domnul lui Israel inima curată a lui David: o inimă așteptătoare și răbdătoare, o inimă care este alipită de Domnul și nu de interesul personal, o inimă care iubește mai mult familia și dreptatea decât puterea și tronul, o inimă plină de pace și vindecată de pornirile deșarte de răzbunare. Israel a avut mare nevoie de această predică vie prin mărturia lui David. Orice popor este marcat în mod inevitabil de liderul ei. Israel a fost marcat de modelul lui Saul pentru multă vreme. Dar Saul a promovat răzbunarea, lupta pentru putere cu orice preț dragostea de funcție și lepădarea dreptății. Poporul însuși s-a dezbinat și s-au alimentat multe dușmăanii. Iuda a fost de partea lui David, Israel de partea casei lui Saul. Au avut loc războaie timp de 7 ani între cele două case. Dumnezeu nu dorea o împărăție unită cu forța, ci un popor care să trăiască cu adevărat în unitate și să fie o mărturie vie pentru celelalte popoare. Iată că descoperim o nouă fațetă a planului lui Dumnezeu. Dumnezeu prin „întârzierea de 7 ani” avea în vedere nu doar continuarea procesului de modelare și pregătire a lui David, dar și vindecarea poporului de spiritul lui Saul. În cap. 5, vom vedea cum se celebrează această vindecare. Sunt fascinat de înțelepciunea și complexitatea planului lui Dumnezeu. Cât de înțelepte sunt gândurile Lui, cât de nepătrunse sunt căile sale!